

Koq' ri che'

Ub'antajik tzij

K'o jun xk'ulmataj jun q'iij pa jun je'l alaj
k'iche'laj. Xkimulij kib' k'i taq che' rumal
tajin kk'is kiwach.

Nabe' xch'aw le ri'j che'. Are kch'awik, no'jimal xpe
uwa'l ub'oq'och, krilo chi k'i taq che' xeketajik. Xaqxu wi
ri kikuta'm kilitaj kiwach. Man kta' ta kuyb'al mak chech
le qanan ulew rumal uketik jun uche'al.

Te k'u ri' ch'aw jun k'ak' che' xub'ij: ¿jasche kb'ison la? Ujk'i na.

-Le ri'j che' xub'ij: Uj kqaya' k'aslemal, mu'j, ja', kachoch awajib',
kqach'ojch'ob'ej le kyaqiq'.

Xkawaj kib' ri che' chi uwach le qasanel,
xch'a'nir uwach ri juyub'.

Chi ukab' q'ij xopan le qasanel. K'ate xrilo, xuxij rib', xuta' chib'il rib': ¿jas xkib'an ri che'? Xt'uyi'k, xchoman chirij ri k'axk'olil kub'an chi kech ri che'. K'ate ri' xkik'ut kib' le che'. Xkib'ij chech: Xqawaj qib' rech kchomaj chi nim qab'antajik.

Le qasanel xub'ij chikech: kixinchajij b'a' xuquje' kintik k'i iwachi'l rech kixk'yarik. Ri achi xuchomaj chi man utz ta we kuk'is uqasaxik le e che'.

Francisco Lorenzo Chán Ralac
San Andrés Xecul, Totonicapán

